



WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.278.4.2026
Data wpływu 03.09.2026

Warszawa, 2 września 2026 r.

Sz. P. Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku ze skierowaniem do Sejmu rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ochrony rolniczych funkcji produkcyjnych wsi (druk 3029), określanego przez Green REV Institute jako „Lex Smród”, zwracamy się z wnioskiem, aby projekt nie został skierowany wyłącznie do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wnosimy o skierowanie projektu do wspólnego rozpatrzenia co najmniej przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisję Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisję Zdrowia, a także Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Projekt, mimo że został przygotowany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i przedstawiany jest jako regulacja służąca ochronie rolniczych funkcji produkcyjnych wsi, wykracza daleko poza materię rolnictwa. Dotyczy bezpośrednio zakresu ochrony prawnej przysługującej osobom mieszkającym na terenach wiejskich, ochrony zdrowia i środowiska oraz kwestii uciążliwości i zanieczyszczeń powodowanych przez działalność rolniczą.

Projekt przewiduje w szczególności zmianę Kodeksu cywilnego poprzez ustanowienie domniemania, że działalność rolnicza nie zakłada korzystania z nieruchomości sąsiedniej ponad przeciętną miarę, chyba że jest prowadzona niezgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej lub przepisami prawa. W praktyce oznacza to przeniesienie ciężaru wykazania przesłanek



odpowiedzialności na osobę dotkniętą uciążliwościami. Co szczególnie istotne, rozwiązanie to ma dotyczyć każdej działalności rolniczej, również prowadzonej w skali przemysłowej.

Projekt ingeruje również w Kodeks wykroczeń, przewidując wyłączenie odpowiedzialności za zakłócanie spokoju lub spoczynku nocnego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, również w przypadku działalności przemysłowej, jeżeli prowadzona jest ona zgodnie z prawem i zasadami prawidłowej gospodarki rolnej. Ponadto wprowadza obowiązek składania przez osoby nabywające nieruchomości poza granicami miast oświadczenia o świadomości możliwych zakłóceń wynikających z działalności rolniczej prowadzonej na nieruchomościach sąsiednich.

Tak skonstruowane rozwiązania mogą prowadzić do istotnego osłabienia ochrony osób doświadczających odorów, hałasu, zanieczyszczenia powietrza i wody, emisji pyłów, plag insektów oraz innych uciążliwości. Problem jest szczególnie istotny w przypadku działalności prowadzonej na dużą skalę. Projekt nie różnicuje jednak sytuacji niewielkiego gospodarstwa rolnego i przemysłowej produkcji rolnej, mimo zasadniczo odmiennej skali potencjalnego oddziaływania na otoczenie.

Projekt rodzi również pytania o konstytucyjne standardy ochrony prawa własności, prawa do sądu, prawa do ochrony zdrowia, zasady równości oraz proporcjonalności ograniczeń praw i wolności. Wątpliwości te mają szczególne znaczenie wobec braku kompleksowych norm dotyczących części uciążliwości, w tym uciążliwości zapachowych. Sama zgodność działalności z obowiązującymi przepisami nie oznacza więc, że działalność ta nie powoduje znaczących i długotrwałych oddziaływań na osoby mieszkające w jej otoczeniu.

Z uzasadnienia i Oceny Skutków Regulacji nie wynika ponadto skala problemu, który miałby uzasadniać tak daleko idącą ingerencję w istniejące instrumenty ochrony prawnej. W stanowisku Green REV Institute i Federacji Bezpieczna Żywność zwracaliśmy uwagę, że wnioskodawca nie



przedstawił danych pozwalających ocenić rzeczywistą skalę „niezasadnych pozwów” czy nadużywania instrumentów prawnych przez osoby mieszkające na terenach wiejskich.

Z tych powodów projekt powinien być oceniany nie tylko przez pryzmat polityki rolnej i interesów podmiotów prowadzących działalność rolniczą, ale również przez pryzmat ochrony środowiska, praw i wolności jednostki oraz skuteczności cywilnoprawnych i publicznoprawnych mechanizmów ochrony mieszkańców i mieszkańek.

Skierowanie projektu wyłącznie do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oznaczałoby, że regulacja, która w znaczącym stopniu ingeruje w obszary pozostające we właściwości innych komisji, byłaby rozpatrywana przede wszystkim z perspektywy jednego sektora, którego działalności projekt przyznaje szczególną ochronę.

Dlatego zwracamy się do Pana Marszałka o takie określenie sejmowej ścieżki prac nad projektem, które zapewni rzeczywiście interdyscyplinarną ocenę jego skutków, w szczególności poprzez skierowanie go do wspólnego rozpatrzenia przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisję Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Komisję Zdrowia oraz Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Uważamy, że przy regulacji, która może bezpośrednio zmienić zakres ochrony prawnej osób mieszkających na terenach wiejskich, warunkiem rzetelnego procesu legislacyjnego jest uwzględnienie nie tylko perspektywy sektora rolnego, lecz również perspektywy osób, które będą ponosiły skutki stosowania nowych przepisów.

Chcemy również oddać w procesie legislacyjnym głos osobom mieszkającym w sąsiedztwie ferm przemysłowych. We wrześniu premierę będzie miał film dokumentalny Green REV Institute „Toksyczni sąsiedzi”, pokazujący społeczne i prawne skutki funkcjonowania



przemysłowej hodowli oraz pytający o to, kto ponosi jej koszty i czy państwo pozostawia mieszkańcom realne narzędzia ochrony zdrowia, środowiska, własności i dostępu do sądu.

Z wyrazami szacunku

A handwritten signature in black ink that reads "Anna Spurek".

Anna Spurek

Prezeska Green REV Institute